

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **P. T.**, zastoupený JUDr. Martinem Slobodníkem, Ph.D., advokátem se sídlem U Rybníčku 553, Prachovice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2019, čj. MPSV-2019/92337-913, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 7. 2019, čj. 55 Ad 7/2019-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Českých Budějovicích (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 3. 2019, čj. 45723/19/JH, kterým správní orgán I. stupně žalobci nepřiznal dávku státní sociální podpory - příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2018. Správní orgány dospěly k závěru, že byt, k němuž má žalobce nájemní smlouvu, nesplňuje definici bytu ve smyslu § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), jelikož stavba daného bytu nebyla povolena v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“).

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou. Namítl, že ve správním spisu není založena dokumentace dle § 125 stavebního zákona, ze které by vyplývalo, že stavba byla povolena k jinému účelu, než je zadokumentováno v předloženém pasportu stavby. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, čj. 1 As 344/2016-42, uvedl, že účelem § 125 stavebního zákona je nastolení stavu právní jistoty ohledně technického provedení v minulosti povolené stavby a jejího účelu, jestliže dokumentace k dané stavbě zcela chybí nebo není dostatečným zdrojem informací o stavbě. Jestliže stavební úřad vydal v souladu s § 125 stavebního zákona pasport stavby, nastolil tím podle žalobce stav právní jistoty, že žalobcem pronajatý byt je bytem, který je k tomuto účelu určen podle stavebního zákona. Proto byt splňuje také definici v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích (dále „krajský soud“) shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Uvedl, že dle legální definice pojmu „byt“ v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nepostačuje, pokud se jedná o obytnou místnost fakticky užívanou jako byt a splňující další materiální znaky bytu jako takového, nýbrž je zapotřebí též naplnění formální podmínky v podobě účelového určení obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Naplnění těchto formálních podmínek nelze prokázat znaleckým posudkem ani výpisem z katastru nemovitostí. Legálnost stavby bytu nemůže založit ani samotný pasport stavby, který neslouží k legalizaci pozdějších nezákonných úprav stavby. Předložený pasport stavby obsahuje výslovnou poznámku stavebního úřadu, podle níž daný dokument stavbu nelegalizuje podle stavebního zákona. Shromážděnou dokumentaci byla vyvrácena správnost pasportu stavby a na věc tak nelze aplikovat ani žalobcem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 344/2016. Stavbu bylo možné užívat pro bytové účely pouze v rozsahu dvou bytů. S ohledem na pozdější nelegální stavebně technické změny stavby (vybudování třetí bytové jednotky) na věc nedopadá ani žalobcem zdůrazňovaný § 125 odst. 2 stavebního zákona.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že krajský soud věc nesprávně právně posoudil. Stejně jako správní orgány nerespektoval § 125 stavebního zákona a výklad daného ustanovení poskytnutý Nejvyšším správním soudem ve výše již citovaném rozsudku sp. zn. 1 As 344/2016. Žalobce legitimně očekával, že když jedná v důvěře v dané ustanovení a judikaturu Nejvyššího správního soudu, bude tato jeho důvěra soudně ochráněna. Krajský soud svým postupem porušil princip právní jistoty pramenící z čl. 1 odst. 1 Ústavy a stěžovatelovo právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Vydáním pasportu stavby došlo k nastolení stavu právní jistoty a deklarování, že byt užívaný žalobcem k trvalému nájemnímu bydlení je bytem, který je k tomuto účelu určen podle stavebního zákona, a proto splňuje definici v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Pasport stavby osvědčuje, že byt existuje fyzicky i právně, což osvědčil příslušný stavební úřad. Ve správním spisu není založen jiný doklad, ze kterého by plynulo, že stavba byla povolena k jinému účelu než tomu, který je zadokumentován v pasportu stavby.

pokračování

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Uvedl, že se Nejvyšší správní soud situací spojenou s totožným bytem zabýval již v rozsudku ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Ads 268/2017-28, na základě kasační stížnosti odlišné stěžovatelky. V dané věci však stěžovatelka uplatnila stejné námitky jako stěžovatel nyní. Tyto námitky krajský soud i v této věci přesvědčivě vyvrátil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel uplatnil kasační námitky zpochybňující posouzení právní otázky krajským soudem v předchozím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Má za to, že jím užívaný byt splňuje definici bytu dle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře a správní orgány mu proto měly přiznat příspěvek na bydlení.

[9] Z předloženého správního spisu vyplývá, že stěžovatel na základě nájemní smlouvy užívá byt v domě na adrese V. 118, Č. V. Dle výpisu z katastru nemovitostí jsou v tomto domě tři bytové jednotky. Podle sdělení stavebního úřadu ze dne 26. 9. 2016 byly v prostoru v 1. nadzemním podlaží (nalevo od hlavního vstupu) „byt 1+1 se sociálním zařízením“ a v prostoru v podkroví „byt 2+1“ se sociálním zařízením“ provedeny stavební úpravy a změna užívání stavby bez povolení nebo opatření stavebního úřadu. Stavební úřad dále uvedl, že si obstarává podklady pro zahájení řízení z moci úřední o odstranění stavby – tří bytových jednotek. Stavební úřad vycházel mimo jiné z kupní smlouvy, kterou pronajímatel stěžovatelova bytu dům nabyt od České republiky – Ministerstva vnitra, k níž je přiložen znalecký posudek Technického a zkušebního ústavu stavebního Praha, ve kterém je uvedeno, že dům č. p. 118 zahrnuje „dvě samostatné bytové jednotky“. Správní spis dále obsahuje další dvě sdělení stavebního úřadu ze dne 26. 2. 2018 a dne 19. 11. 2018, která na předchozí sdělení odkazují a konstatují, že nedošlo k žádné změně. Platnost daného závěru si u stavebního úřadu pracovnice správního orgánu I. stupně ověřila telefonicky také dne 13. 2. 2019, o čemž učinila úřední záznam. Ve vyjádření Městského úřadu Třeboň ze dne 21. 9. 2016 je uvedeno, že záměr změny účelu užívání stavby č. p. X v obci Č. V. na objekt bydlení není v souladu s platnou územně plánovací dokumentací obce a s cíli a úkoly územního plánování (dům je umístěn na ploše občanského vybavení – zařízení veřejné správy). Ve spise jsou dále založeny protokoly o dvou svědeckých výpovědích, z nichž vyplývá, že v domě na č. p. X v Č. V. byly pouze dva byty.

[10] Nejvyšší správní soud považuje za stěžejní předeslat, že se situací totožného stěžovatele v minulosti opakovaně již zabýval na skutkovém podkladě jeho žádostí o přiznání příspěvku na bydlení za odlišná období (viz rozsudky ze dne 26. 6. 2018, čj. 9 Ads 253/2017-26, ze dne 23. 7. 2020, čj. 6 Ads 122/2020-21, a ze dne 26. 8. 2020, čj. 3 Ads 77/2018-23). V uvedených rozsudcích dospěl k závěru, že pro výplatu příspěvku na bydlení je zapotřebí naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto

místností coby bytu, a přisvědčil krajskému soudu, že prostor obývaný stěžovatelem podmínky § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nenaplnuje.

[11] K dané otázce se navíc vyjádřil také v rozsudku sp. zn. 7 Ads 268/2017, na který ve svém vyjádření odkazuje žalovaný, a v rozsudku ze dne 28. 11. 2019, čj. 7 Ads 254/2019-16. Tyto rozsudky se sice týkaly jiného účastníka (účastnice), ale téhož bytového domu. Nejvyšší správní soud v nich řešil i otázku relevance pasportu stavby. Konstatoval, že „*samotný pasport stavby, který navíc představuje pouze zjednodušenou dokumentaci jejího skutečného (faktického) provedení, nemůže v nyní projednávané věci legálnost stavebních úprav, resp. vytvoření tří bytových jednotek prokázat, a nemůže tudíž vést ani k závěru o účelovém určení obytných místností k trvalému bydlení v souladu se stavebním zákonem. To tím spíše za situace, kdy předložený pasport stavby obsahuje poznámku stavebního úřadu, podle níž tento dokument stavbu podle stavebního zákona nelegalizuje. Případnou neshledává soud ani polemiku stěžovatelky s předmětným stanoviskem stavebního úřadu ze dne 26. 9. 2016. Z tohoto stanoviska jednoznačně vyplývá, že předmětný prostor nelze podřadit pod § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Nelze taktéž přehlédnout, že užívání stavby coby rodinného nebo bytového domu není dle vyjádření Městského úřadu Třeboň, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 21. 9. 2016 v souladu ani s platnou územně plánovací dokumentací. Pokud pak stěžovatelka pro podporu svých závěrů poukazovala na rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 12. 4. 2017, č. j. 1 As 344/2016-42, konstatuje Nejvyšší správní soud předně, že uvedený rozsudek se nezabýval výkladem § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Zabýval se pasportizací staveb, přičemž mj. uvedl, že „není možné, aby se pasportizace stala prostředkem pro legalizaci nepovolených staveb“.* Nejvyšší správní soud doplnil v rozsudku ze dne 23. 6. 2020, čj. 10 Ads 22/2019-23, v jiné věci totožné účastnice, že „*v nyní řešené věci na rozdíl od věci 1 As 344/2016 neschází dokumentace potvrzující účel užívání stavby. Z dokladů naopak vyplývá, že vlastník domu provedl nepovolenou změnu stavby, kterou však nemůže uvést do souladu se stavebními předpisy pouze vyhotovením pasportu. Za této situace nemůže pasport stavby – stěžovatelčinými slovy – „nastolit stav právní jistoty“, že stěžovatelkou užívaný byt je určen podle stavebního zákona.*“ Tyto závěry Nejvyšší správní soud přejal také ve výše citovaných rozsudcích ve vztahu ke stěžovateli.

[12] V nyní posuzované věci zdejší soud neshledal žádný důvod, proč by se od výše citovaných závěrů měl odchýlovat. Stěžovatel ostatně ani nepředestřel žádnou novou argumentaci, s níž by bylo zapotřebí se podrobněji vypořádat, a setrval pouze na námitkách, které Nejvyšší správní soud již na základě jeho předchozích kasačních stížností podrobně vypořádal.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[14] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. ledna 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu